

☒
☐
☐

Oppiaine	Kansantaloustiede	Päivämäärä	17.9.2006
Tekijä	Eija Pelkonen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	130
Otsikko	EU:n vakaus- ja kasvusopimus		
Ohjaajat	VTT Mika Widgrén ja KTM Hannes Kaadu		

Tiivistelmä

Tutkielman tavoitteena on esitellä vakaus- ja kasvusopimus, perusteet sopimukselle ja siihen kohdistettua kritiikkiä sekä sopimuksen käytännön heikkoudet. Erityisesti tarkoitua sopimuksen uudistusehdotuksiin ja lopulta toteutuneisiin uudistuksiin. Myös verotuksen harmonisointi ja fiskaalisen federalismin mahdollisuus EMUssa otetaan esille.

Vakaussopimus laadittiin Saksan vaatimuksesta. Saksa halusi taata finanssipoliittisen kurinalaisuuden myös talous- ja rahaliiton kolmannessa vaiheessa. Se pelkäsi jäsenvaltioiden löyhän finanssipoliittikan aiheuttavan paineita euron vakaudelle. Sopimuksen tarkoitus onkin taata jäsenvaltioiden finanssipoliittikkojen kurinalaisuus ja kestävyys, ja tätä kautta tukea Euroopan keskuspankin hintavakauteen tähtäävää rahapolitiikkaa ja sen uskottavuutta.

Kritiikkiä sopimusta kohtaan esitettiin kuitenkin jo sopimusta neuvoteltaessa. EMUn alkamisen jälkeen myös käytäntö on osoittanut heikkouksia sopimuksessa. Unionin suurimmat jäsenvaltiot Saksan johdolla ovat toistuvasti rikkoneet alijäämälle asetetun viitearvon. Sopimuksen uskottavuus kärsi erityisesti marraskuussa 2003, kun Ecofin-neuvosto päätti olla noudattamatta komission suositusta alijäämämenettelyssä etenemiseksi Saksan ja Ranskan osalta. Alijäämämenettelyssä etenemisen sijaan neuvosto päätti erityisten päätelmien antamisesta Saksalle ja Ranskalle ja keskeytti alijäämämenettelyn molempien maiden osalta toistaiseksi. Komissio vei neuvoston päätöksen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen.

Näiden tapahtumien jälkeen oli selvää, että vakaussopimusta oli uudistettava. Sopimuksen uudistamiseksi onkin esitetty useita ehdotuksia. Ehdotukset vaihtelevat melko pienistä sopimuksen muutoksista koko järjestelmän korvaaviin ehdotuksiin. Erityisesti ehdotuksissa on korostunut kannusteiden lisääminen ylijäämiin pyrkimiseksi taloudellisesti hyvinä aikoina. Kannusteita olennaisempi ongelma on kuitenkin täytäntöönpanon uskottavuudessa.

Vakaussopimuksen uudistusprosessi saatiin päätökseen maaliskuussa 2005. Sopimuksen uudistus onnistui siltä osin, että se huomioi aikaisempaa paremmin jäsenvaltiokohtaiset olosuhteet. Tämä voi olla erityisen tärkeää, kun EMUun liittyy uusia jäsenvaltioita. Uudistus kuitenkin epäonnistui ratkaisevasti sopimuksen uskottavuuden parantamisessa, kun se lisäsi Ecofin-neuvoston harkintavaltaa entisestään. Näin ollen alijäämämenettelyn sanktioita tullaan tuskin koskaan asettamaan. Voisikin olla parempi korvata sopimus kokonaan uudella, jäsenvaltiokohtaiset erot ja julkistalouden kestävyuden huomioivalla, mutta uskottavalla järjestelmällä.

Asiasanat	vakaussopimus, EU, EMU, talous- ja rahaliitto, finanssipoliittikka
Muita tietoja	